

پژوهشنامه مدیریت (۴)

روانشناسی سازمانی

دکتر سید محمد مقیمی (استاد دانشگاه تهران)

دکتر مجید رمضان (استادیار دانشگاه صنعتی مالک اشتر)

کتاب‌مهربان

Mehraban Book

سرشناسه	مقیمی، سیدمحمد، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	روانشناسی سازمانی
مشخصات نشر	تهران: موسسه کتاب مهربان نشر، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۲۲۴ ص.
فروست	پژوهشنامه مدیریت ۴
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۰۷-۰۱۵-۷
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبای مختصر
یادداشت	فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nli.ir قابل دسترسی است
شناسه افزوده	رمضان، مجید، ۱۳۶۰ -
شماره کتابشناسی ملی	۳۸۶۳۹۳

عنوان	پژوهشنامه مدیریت (۴) : روانشناسی سازمانی
مؤلفان	دکتر سیدمحمد مقیمی، دکتر مجید رمضان
ناشر	مؤسسه کتاب مهربان نشر
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۰۷-۰۱۵-۷
نوبت چاپ	اول تابستان ۱۳۹۴ (چاپ سوم کتاب)
تیراژ	۱۶۰۰ نسخه

دفتر انتشارات: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان لیاقت‌نژاد، پلاک ۱۸۹
کدپستی: ۱۳۱۴۹۶۵۳۵۱ تلفن: ۶۶۹۷۳۱۷۵-۶

ایمیل و وب سایت: Info@mehrabanshop.com - MehrabanPub.com
فروشگاه اینترنتی: Ketabemehraban.com

کتاب، حق و حق چاپ من و حقوق کتاب که به ثبت رسیده است، مطابق با قانون حقوق مؤلفان و همکاران مصوب ۱۳۴۸ محفوظ و متعلق به موسسه کتاب مهربان نشر می‌باشد. هرگونه برداشت، کپی، کپی‌برداری به هر شکل، بابت حقوقی، انتشار الکترونیکی، بدون اجازه از موسسه کتاب مهربان نشر ممنوع بوده و متعلقین به ثبت دیگره قانونی قرار خواهند گرفت.

کتاب مهربان

«يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ»
«خداوند کسانی را که ایمان آورده‌اند و کسانی را که به آنان علم داده شده، درجات عظیمی می‌بخشد.»
(سوره مجادله، آیه ۱۱)

پیشگفتار

مجموعه‌ی پژوهشنامه مدیریت، حاصل بیش از یک دهه مطالعه‌ی جدی و گسترده است که با اندیشه‌ی گشودن فضاها‌ی جدید تحقیقاتی در عرصه مدیریت با استفاده از ابزارهای معتبر علمی، پایه‌ریزی شده‌است. از آنجا که یکی از اصلی‌ترین ارکان هر کار پژوهشی را گردآوری داده‌ها تشکیل می‌دهد و پرسشنامه به عنوان روشی کارآمد که از طریق گویه‌های آن می‌توان نگرش‌های پاسخ دهنده را در خصوص موضوعات مختلف مورد ارزیابی قرار داد؛ همچنان در تحقیقات مدیریت دارای اهمیت ویژه است. یکی از چالش‌های مهم که همواره پژوهشگران با آن مواجه بوده‌اند، انتخاب موضوعی جدید و کاربردی و همچنین طراحی ابزار علمی معتبر برای سنجش متغیرهای تحقیق است. پژوهشنامه مدیریت این امکان را فراهم می‌آورد تا محققان برای انجام تحقیقات کمی و کیفی و مرور پرسشنامه‌های آن، ضمن انتخاب موضوع دلخواه خود و تدوین مدل مفهومی و فرضیات تحقیق بر مبنای مؤلفه‌ها و گویه‌های مطرح شده در پرسشنامه‌ها؛ به ابزارهای جدید علمی و معتبر برای گردآوری داده‌ها دسترسی داشته باشند. این پرسشنامه‌ها را می‌توان عیناً به همان صورت و یا به صورت ترکیبی و یا از طریق بومی سازی عبارات آن، متناسب با اهداف و فرضیات تحقیق مورد استفاده قرار داد.

این مجموعه تلاش دارد تا تمامی زمینه‌ها و گرایش‌های رشته مدیریت را تحت پوشش قرار دهد. لذا مؤلفین با توجه به دسته‌بندی موجود در علوم مدیریت، اقدام به گروه بندی ۸۴۱ پرسشنامه نموده و آنها را

در ۹۰ محور اصلی طبقه بندی کرده و در قالب دوازده کتاب به شرح زیر تقدیم علاقمندان نموده‌اند:

- ✓ پژوهشنامه مدیریت ۱: مبانی سازمان و مدیریت (مشمول بر ۷۵ پرسشنامه معتبر)؛
- ✓ پژوهشنامه مدیریت ۲: مدیریت رفتار سازمانی (فردی و گروهی) (مشمول بر ۸۷ پرسشنامه معتبر)؛
- ✓ پژوهشنامه مدیریت ۳: مدیریت رفتار سازمانی (سطح سازمانی) (مشمول بر ۶۳ پرسشنامه معتبر)؛
- ✓ پژوهشنامه مدیریت ۴: روانشناسی سازمانی (مشمول بر ۷۱ پرسشنامه معتبر)؛
- ✓ پژوهشنامه مدیریت ۵: مدیریت منابع انسانی (مشمول بر ۸۰ پرسشنامه معتبر)؛
- ✓ پژوهشنامه مدیریت ۶: مدیریت امور عمومی و دولتی (مشمول بر ۵۶ پرسشنامه معتبر)؛
- ✓ پژوهشنامه مدیریت ۷: مدیریت بازرگانی (مشمول بر ۷۹ پرسشنامه معتبر)؛
- ✓ پژوهشنامه مدیریت ۸: مدیریت مالی (مشمول بر ۴۲ پرسشنامه معتبر)؛
- ✓ پژوهشنامه مدیریت ۹: مدیریت صنعتی (مشمول بر ۸۱ پرسشنامه معتبر)؛
- ✓ پژوهشنامه مدیریت ۱۰: مدیریت دانش و فناوری اطلاعات (مشمول بر ۸۷ پرسشنامه معتبر)؛
- ✓ پژوهشنامه مدیریت ۱۱: مدیریت استراتژیک و کارآفرینی (مشمول بر ۶۵ پرسشنامه معتبر)؛
- ✓ پژوهشنامه مدیریت ۱۲: مدیریت آموزشی (مشمول بر ۵۵ پرسشنامه معتبر).

هرچند که پرسشنامه‌ها در یکی از محورها گنجانده شده‌اند، اما باید اذعان نمود که در برخی موارد، این پرسشنامه‌ها می‌توانست در سایر محورها و یا سایر کتب گنجانده شود. به هر حال، مؤلفین ناچار بوده‌اند که دست به انتخاب بزنند و پرسشنامه را صرفاً در یک محور یا یک کتاب قرار دهند. برای آگاهی و دسترسی خوانندگان محترم به کلیه پرسشنامه‌های این مجموعه، عناوین و شناسه‌ی پرسشنامه‌ها، به صورت فهرست‌وار و به تفکیک کتب دوازده گانه، پس از پیشگفتار کتاب آورده شده است.

مطالب این مجموعه به گونه‌ای تنظیم شده است که خواننده ضمن آشنایی با مفاهیم کلیدی مدیریت در قالب چکیده‌ای مختصر و مفید، برای ارزیابی پرسشنامه‌هایی که دارای تنوع زیاد بوده و تکمیل کننده یکدیگرند، آمادگی کافی را پیدا می‌نماید. تمامی پرسشنامه‌ها نیز از معتبرترین مجلات علمی-پژوهشی دنیا و همچنین رساله‌های دکتری و کارشناسی ارشد دانشگاه‌های مطرح جهان انتخاب گردیده و در قالب چارچوبی واحد (شامل: عنوان پرسشنامه، هدف، نحوه تکمیل، متن پرسشنامه، نحوه امتیازبندی و تفسیر نتایج) تنظیم شده است. مؤلفین تمامی اهتمام خود را به کار بسته‌اند تا پرسشنامه‌هایی را برای این مجموعه انتخاب نمایند که با نیازهای واقعی و شرایط فرهنگی جامعه اسلامی‌انطباق بیشتری دارد؛ به

همین منظور در برخی موارد، سؤالات پرسشنامه‌ها را بومی سازی نموده‌اند. این پرسشنامه‌ها توسط صاحب‌نظران برجسته مدیریت در سراسر جهان طراحی گردیده و از روایی و اعتبار بسیار بالایی برخوردارند؛ به طوری که برخی از آنها در مطالعات مختلفی در اقصی نقاط جهان مورد استفاده قرار گرفته‌اند که خوانندگان محترم برای آشنایی با پیشینه آنها می‌توانند به منبع اصلی هر پرسشنامه که در صفحه مربوطه قید شده است، مراجعه نمایند.

مجموعه پژوهشنامه مدیریت برای گروه‌های مختلفی دارای کاربرد است. مخاطبین اصلی این مجموعه عبارتند از:

- اساتید رشته‌های مختلف مدیریت که به دنبال عرضه مفاهیم جدید مدیریت در قالب مثال، نمونه‌های کاربردی و مطالب قابل فهم برای دانشجویان می‌باشند، می‌توانند در کنار بهره‌گیری از چکیده مباحث نظری کتاب، با استفاده از سؤالات پرسشنامه‌ها، مطالب نظری را از حالت انتزاعی خارج نموده و کلاس‌های جذاب و پویایی داشته باشند؛
- دانشجویان کارشناسی ارشد و دکترای مدیریت که در مرحله انتخاب موضوع رساله و طراحی ابزار گردآوری داده‌ها هستند؛
- منبع آموزشی مناسب برای دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی رشته‌های مدیریت جهت درک مفاهیم کلیدی و همچنین انتخاب ابزار علمی برای انجام پروژه‌های درسی در راستای کاربردی نمودن مفاهیم نظری؛
- پژوهشگران عرصه مدیریت که به دنبال گردآوری داده‌های واقعی جهت حل مسائل و مشکلات سازمان‌ها و شرکت‌های تولیدی و خدماتی می‌باشند؛
- مدیران و کارشناسان سازمان‌ها و شرکت‌ها که خواهان بهبود و تحول سازمانی از طریق کاربست نتایج تحقیقات کاربردی هستند؛
- مشاورین مدیریت که به دنبال مدل‌های مفهومی و کاربردی جدید هستند، می‌توانند با استفاده از مؤلفه‌ها و سؤالات پرسشنامه‌ها، پیشنهاد‌های عملیاتی را برای بهبود و تحول در سازمان‌ها و شرکت‌های طرف مشاوره ارائه نمایند.

در تدوین این مجموعه، مؤلفین به افراد زیادی مدیون هستند. همسر و فرزندانمان همواره مشوق ما بوده و زندگی را به گونه‌ای سامان داده‌اند که با فراغ بال به کار علمی بپردازیم. لذا بر خود لازم می‌دانیم تا مراتب

سپاسگزاری خود را از آنان ابراز داریم؛ هرچند که بر این امر وقوف کامل داریم که هیچ سپاسی نمی تواند جای اوقات از دست رفته و حق مسلم آنان را بگیرد. آقای مهندس هادی دشتکی با حوصله فراوان و دقت متعهدانه، زحمت صفحه آرایی را بر عهده داشته‌اند که صمیمانه از ایشان تشکر می‌گردد.

آقای محمد باقر جعفری پور مدیر محترم گروه هنری عقیق و همکاران محترم ایشان، در انجام هماهنگی‌ها جهت انتشار این مجموعه، تلاش‌های ارزشمند و دلسوزانه‌ای مبذول داشته‌اند و همچنین آقای سید محمد هاشمی زحمت طراحی جلد کتاب متقبل شده‌اند که صمیمانه از زحماتشان تقدیر و تشکر به عمل می‌آید. امید است این مجموعه بتواند روزه‌های جدیدی فراروی محققان این مرز و بوم اسلامی قرار دهد و بخشی از کاستی‌های نظام پژوهشی در عرصه مدیریت را که ناشی از فقدان آگاهی از موضوعات ناب و جدید متناسب با اقتضائات امروز نظامات مدیریتی دنیا، و همچنین عدم دسترسی به ابزارهای معتبر علمی برای گردآوری داده‌هاست، برطرف سازد و با توجه به نتایجی که از این پژوهش‌ها حاصل می‌شود، زمینه برای تدوین الگوهای مدیریتی بومی مبتنی بر ارزش‌های اسلامی در جهت پیشرفت مادی و معنوی جامعه فراهم گردد.

سید محمد مقیمی Moghimi@ut.ac.ir

مجید رمضان Ramezan@mut.ac.ir

فهرست مطالب

فصل اول	شخصیت	۲۱
مروری بر مباحث نظری	۲۱	
۲۲۶. پنج بعد اصلی شخصیت	۲۷	
۲۲۷. سنجش ماکیاولیسم	۲۹	
۲۲۸. ادراک شخصیت	۳۰	
۲۲۹. خود شیفتگی	۳۲	
۲۳۰. خوشبینی	۳۶	
۲۳۱. کنترل تفکرات	۳۹	
۲۳۲. خوشبینی	۴۱	
۲۳۳. تفکر افراد پس از رویدادهای منفی	۴۳	
۲۳۴. ریسک پذیری	۴۵	
۲۳۵. خودارزیابی تفکر و حل مساله	۴۷	
۲۳۶. سنجش تفکرات کنونی	۵۲	
۲۳۷. شخصیت شفلی	۵۴	
فصل دوم	سبک زندگی	۵۷
مروری بر مباحث نظری	۵۷	
۲۳۸. فعالیت‌های کار و خانه	۵۹	
۲۳۹. تضاد کار - خانواده	۶۱	
۲۴۰. تضاد بین کار - خانواده	۶۳	
۲۴۱. استرس سبک زندگی	۶۵	
۲۴۲. توجه به سلامتی	۶۷	
۲۴۳. شوخ طبعی	۶۹	
۲۴۴. زندگی کاری	۷۱	
۲۴۵. ارزش‌ها و سبک زندگی	۷۳	
۲۴۶. سبک‌های زندگی	۷۶	

۷۸	۲۴۷. تغییرات ژنتیکی مواد غذایی
۸۰	۲۴۸. بررسی تغییر ژنتیکی مواد غذایی
۸۳	۲۴۹. برجسب های مواد غذایی
۸۵	۲۵۰. آگاهی از بیوتکنولوژی و دانش بیولوژی و ژنتیک
۸۷	۲۵۱. توجه به محیط زیست
۸۹	۲۵۲. امنیت شخصی غذا

فصل سوم ۹۱

کیفیت زندگی کاری

۹۱	مروری بر مباحث نظری
۹۴	۲۵۳. کیفیت زندگی کاری
۹۵	۲۵۴. کیفیت زندگی کاری
۱۰۰	۲۵۵. کیفیت زندگی کاری
۱۰۵	۲۵۶. کیفیت زندگی

فصل چهارم ۱۰۷

روانشناسی کار

۱۰۷	مروری بر مباحث نظری
۱۰۹	۲۵۷. شناسایی کلیشه های حرفه ای
۱۱۰	۲۵۸. حمایت اجتماعی
۱۱۲	۲۵۹. موانع اقدام
۱۱۴	۲۶۰. نگرش نسبت به پول
۱۱۶	۲۶۱. مصاحبه های گروهی
۱۱۸	۲۶۲. فعالیت های کاری
۱۱۹	۲۶۳. قرارداد روان شناختی
۱۲۱	۲۶۴. پرسشنامه حرفه ای
۱۲۴	۲۶۵. انتظارات شغلی
۱۲۶	۲۶۶. مشتری، کارآفرینی و یادگیری
۱۲۹	۲۶۷. مهارت های جستجوی شغلی

فصل پنجم ۱۳۱

مدیریت زمان

۱۳۱		مروری بر مباحث نظری
۱۳۵		۲۶۸. فنون مدیریت زمان
۱۳۹		۲۶۹. مدیریت زمان
۱۴۲		۲۷۰. نگرش‌ها نسبت به زمان

فصل ششم

۱۴۵

اعتیاد به کار

۱۴۵		مروری بر مباحث نظری
۱۴۷		۲۷۱. اعتیاد به کار
۱۴۸		۲۷۲. اعتیاد به پرکاری

فصل هفتم

۱۴۹

هوشمندی سازمانی

۱۴۹		مروری بر مباحث نظری
۱۵۳		۲۷۳. هوش عاطفی
۱۵۵		۲۷۴. هوش عاطفی
۱۵۸		۲۷۵. هوش عاطفی
۱۶۰		۲۷۶. هوش اجتماعی
۱۶۲		۲۷۷. ضریب هوشی تنوع
۱۶۳		۲۷۸. هوش فرهنگی
۱۶۵		۲۷۹. هوش فرهنگی
۱۷۳		۲۸۰. هوش سازمانی
۱۷۷		۲۸۱. هوش معنوی

فصل هشتم

۱۷۹

معنویت سازمانی

۱۷۹		مروری بر مباحث نظری
۱۸۳		۲۸۲. سنجش میزان گرایش به معنویت
۱۸۵		۲۸۳. معنویت در کار
۱۸۷		۲۸۴. معنویت در کار

 فصل نهم

 اخلاق سازمانی و حرفه‌ای

۱۸۹		مروری بر مباحث نظری
۱۹۶		۲۸۵. آزمون IQ اخلاقی
۱۹۸		۲۸۶. گرایش‌های اخلاقی
۲۰۱		۲۸۷. اخلاق کاری
۲۰۲		۲۸۸. ارزش‌های شخصی
۲۰۴		۲۸۹. اخلاق
۲۰۶		۲۹۰. اخلاق اسلامی کار
۲۰۸		۲۹۱. انحرافات اخلاقی
۲۱۱		۲۹۲. ایدئولوژی اخلاقی
۲۱۳		۲۹۳. ارزش‌های کاری
۲۱۵		۲۹۴. ارزیابی کدهای اخلاقی
۲۱۶		۲۹۵. اخلاق در سازمان
۲۱۸		۲۹۶. اخلاق

 منابع و مآخذ
